

بهرنامه پروردگار مهر باز



# عربی دوازدهم

واژه‌نامه، قواعد، سؤالات امتحان نهایی و تأثیفی

مهران ترکمان - محمد نقده‌دوز طهرانی  
مدیر و ناظر علمی گروه عربی: مهران ترکمان



مهروماه

تقدیم به تمام پدران و مادران ایران زمین  
که با تربیت فرزندان خود فردای کشور  
عزیزمان را می سازند.



## مقدمه

من دونید که امسال امتحان نهایی کشوری دارید. عربی هم که نصف بیشترش ترجمه است. برای همین، ما تمام واژگان کتاب درسی رو برآتون ترجمه و تجزیه کردیم.

در ضمن لابه لای کتاب، یه سری نکات کنکوری (همون علمی) هم بوده که برآتون تحلیل و موشکافی کردیم.

حتماً در جریانید که امسال حجم کتابتوبن نسبت به دو سال گذشته خیلی کمتره. ولی از لغات و اصطلاحات جدید کتاب نباید غافل شید.

البته که کتابمون فقط ترجمه لغات نیست. قواعد هر درس هم به صورت کامل تدریس کردیم تا توی قواعد دست خالی نباشد.

پس مواد تشكیل دهنده کتاب اینا بودن: ترجمه سطر به سطر لغات، مترادفها و متضادها، تحلیل و تجزیه لغات، ترجمه ابیات، اصطلاحات کتاب، ۳ نمونه سؤال شبیه ساز امتحان نهایی، تمارین تشریحی، مفهومی و ترجمه محور، واژگان الفبایی (از سال هفتم تا دوازدهم)

خوشحالیم که احساس من کنی مهر و ماه مثل همیشه کاملاً حرفه ای و اصولی کنارته. با نکات مون من تونی تست بزنی، یاد بگیری، نمره بگیری، درصد خوبی کسب کنی.

آرزو من کنیم تونسته باشیم باعث لبخند رضایتیتون بشیم.

## تشکر و قدردانی

قدردان زحمات همه عزیزانی هستیم که در آماده‌سازی این کتاب تلاش کرده‌اند:

- جناب آقای احمد اختیاری، مدیر محترم و توانمند انتشارات
- جناب آقای محمدحسین انوشه، مدیر فرهیخته شورای تألیف انتشارات
- جناب آقای عباس گودرزی، مدیر فروش انتشارات
- جناب آقای عباس حیدری، سرویراستار علمی
- سرکار خانم‌ها خدیجه علیپور، محدثه السادات حسینی و کیمیا فربخش، ویراستارهای علمی
- گروه تولید خستگی ناپذیر انتشارات به مدیریت سرکار خانم سمیرا سیاوشی
- جناب آقای میلاد صفائی (مدیرفنی)، خانم‌ها فاطمه طاهر، مرجان سپهریان (صفحه‌آرا) و خانم مهناز ستاری (تاپیست)
- گروه هنری خلاق انتشارات به مدیریت جناب آقای محسن فرهادی
- جناب آقای تایماز کاویانی، طراح گرافیک و جناب آقای حسام طلایی طراح جلد و دیگر عزیزانی که در تهیه این کتاب ما را همراهی کردند.

ارادتمند شما

مهران ترکمان - محمد نقده‌دوز طهرانی

# فهرست

V

## واژه‌نامه

بخش ۱

۸	درس اول
۴۴	درس دوم
۷۵	درس سوم
۱۰۹	درس چهارم

۱۴۱

## قواعد

بخش ۲

۱۴۲	درس اول
۱۴۵	درس دوم
۱۴۹	درس سوم
۱۵۲	درس چهارم

۱۵۵

## آزمون‌ها

بخش ۳

۱۵۶	آزمون‌های نوبت اول
۱۶۶	آزمون‌های نوبت دوم
۱۹۱	آزمون‌های تکمیلی
۲۰۶	پاسخ‌نامهٔ تشریحی

۲۱۹

## پیوست

۲۲۰	اصطلاحات و تعاریف
۲۲۴	واژه‌نامهٔ موضوعی
۲۳۷	واژه‌نامهٔ الفبایی

## مَكَّةُ الْمُكَرَّمَةُ وَالْمَدِينَةُ الْمُنَوَّرَةُ

(مَكَّةٌ مَكْرَمَه وَ مدِينَه منَورَه)

### الدَّرْسُ الثَّانِي

توانست إِسْتَطَاعَ (استطاع - يَسْتَطِيعُ)

• ﴿لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا﴾: حج خانه [خدا] بر مردم، بر کسانی که بتوانند بهسوی آن راه یابند، واجب الهی است.

**مُكَرَّمَة** گرامی داشته شده

اسم، مفرد مؤنث، اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید، از باب «تفعیل»

**مُنَوَّرَة** نورانی شده

اسم، مفرد مؤنث، اسم مفعول از فعل ثلاثی مزید، از باب «تفعیل»

**تذکر:** «مَكَّةُ الْمُكَرَّمَةُ: مَكَّةٌ مَكْرَمَه داشته شده»، ترکیب وصفی معرفه است (موصوف: مَكَّةٌ (معرفه به علمیت) + صفت: الْمُكَرَّمَةُ (معرفه به «ال»))

«الْمَدِينَةُ الْمُنَوَّرَةُ: مدینه نورانی شده» نیز ترکیب وصفی معرفه است.

(موصوف: المدینه (معرفه به علمیت) + صفت: الْمُنَوَّرَةُ (معرفه به «ال»))

**أُسرة** خانواده

**تِلْفَاز** تلوزیون

**أَمَامَ التِّلْفَاز** روبروی تلویزیون

**حُجَّاج** حجی‌ها

اسم، جمع مکستر (مفرد آن «حجاج»)، مذكر، اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد

**مَطَار** فرودگاه

عارف

اسم، مفرد مذکور، اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد، معرفه (علم)

پدر و مادرش

والدیه (والدین + هـ)، (تركيب اضافی)

اسم، مثنای مذکور، اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد

دید

رأی (رأی - يرى)

فعل ماضی، ثلاثی مجرد، سوم شخص مفرد مذکور، متعدد، ضمير «هو»

اشک‌ها

دُموع

اسم، جمع مكسر (مفرد آن «دمع»)، مذکور

پی در پی می‌افتد

تَساقطُ (تساقط - يتتساقط)

فعل مضارع، ثلاثی مزید از باب «تفااعل» ( مصدر آن «تساقط»)، سوم شخص

مفرد مؤنث، ضمير «هي»، از ریشه «س - ق - ط»

چشم‌ها، دیدگان

أَعْيُن

اسم، جمع مكسر (مفرد آن «عين»)، مؤنث

**نکته:** عَيْن جمع مكسر ✓ أَعْيُن ✓

پدر

والد

اسم، مفرد مذکور، اسم فاعل از فعل ثلاثی مجرد

**توجه:** خب بد نیست که اعضای خانواده رو هم به عربی بگیم برآتون:

أخت: خواهر

أم = والدة: مادر

أب = والد: پدر

إبن: پسر

بنت: دختر

أخ: برادر

جد: پدر بزرگ

والدین: پدر و مادر

ولد: پسر، فرزند

عممه: عمه

عم: عم

جدة: مادر بزرگ

حالة: حاله

حال: دایی

## مُتَعَجِّبًا

با تعجب

اسم، مفرد مذکر، اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید، از باب «تفعل»، نکره

**﴿ تذکر: لِمَ (لـ + مـ): چرا؟ برای چه؟**

حرف جز اسم استفهام

جار و مجرور

گریه می‌کنی

فعل مضارع، ثلاثی مجرد، دوم شخص مفرد مذکر، لازم، ضمیر «أنت»، از

ریشه «بـ - كـ - يـ»

• لِمَ تَبْكِي؟: چرا گریه می‌کنی؟

زمانی که، هنگامی که

حینما

می‌بینم

رأی (رأى - يرى)

فعل مضارع، ثلاثی مجرد، اول شخص مفرد، متعدد، ضمیر «أنا»

• أَرَى النَّاسَ يَذْهَبُونَ إِلَى الْحَجَّ: مردم را می‌بینم در حالی که به حج می‌روند.

می‌گذرد، گذر می‌کند

تمُرُ (مَرَّ - يَمِرُّ)

فعل مضارع، ثلاثی مجرد، سوم شخص مفرد مؤنث، ضمیر «هي»، از ریشه «م - ر - ر»

خاطره‌ها

ذكريات

اسم، جمع مؤنث سالم (مفرد آن «ذكري»)

یکبار، یک مرتبه

مرأة

اسم، مفرد مؤنث (جمع سالم آن «مرات»)

دیگر، دیگری

أُخْرَى

اسم، مفرد مؤنث، اسم تفضيل

**توجه:** به این دو کلمه شبیه به هم و توضیحاتی که برآتون می‌نویسیم

دقّت کنید:

الف) آخر: اسم فاعل ← پایان مؤنث ← آخرة

**مثال:** وَصَلْتُ إِلَى آخر الشَّارِعِ: به پایان خیابان رسیدم.

ب) آخر: اسم تفضیل (آخر) ← دیگر، دیگری مؤنث ← اخری

**مثال:** وَصَلْتُ إِلَى الشَّارِعِ الْآخَرِ: به خیابان دیگر رسیدم.

**مثال:** يَا لَيْتَنِي أَذَهَبْتُ مَرَّةً أُخْرَى: ای کاش من یکبار دیگر بروم.

**رُقَيَّة**

اسم، مفرد مؤنث، معرفه (علم)

**أَدَيْتَ** (أَدَى - يُؤَدِّي) انجام دادی

فعل ماضی، ثلثی مزید از باب «تفعیل»، دوم شخص مفرد مذکور، متعددی،

ضمیر «أنت»، از ریشه «أ - د - ي»

**فَرِيَضَة**

اسم، مفرد مؤنث (جمع آن «فرائض»)

**فِي السَّنَةِ الْمَاضِيَّةِ**

اشتاق (اشتاق - يشتاق) مشتاق شد

فعل ماضی، ثلثی مزید از باب «افتعال» ( مصدر آن «اشتیاق»)، سوم شخص مفرد

مذکور، لازم، ضمیر «هو»، از ریشه «ش - و - ق»

**الْبَقِيع**

اسم، مفرد مذکور، معرفه (علم)

• أَنْتِ مُشْتَاقَةٌ أَيْضًا؟ يَا أُمَّاھٌ؟ ای مادرم، آیا تو نیز مشتاق هستی؟

**نَعَمْ**

بالتأکید

ای پسرکم

یا بُنَىٰ

مسلمان

مُسْلِمٌ

اسم، مفرد مذکور، اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید، از باب «إفعال»

هر مسلمانی

كُلُّ مُسْلِمٍ

صحنه

الْمَشَهَدُ

اسم، مفرد مذکور (جمع آن «مَشَاهِدُ»)، اسم مکان، معرفه به «الـ»

چیست

ما هَيْ

به یاد می‌آورم

أَتَذَكَّرُ (تَذَكَّرَ - يَتَذَكَّرُ)

چادرها، خیمه‌ها

خِيَامٌ

اسم، جمع مکسر (مفرد آن «خِيمَة»)، مؤنث

منا، منطقه‌ای در شهر مکه

مِنْيٰ

اسم، مفرد مؤنث، معرفه (عَلَم)

پرتاب کردن

رَمْيٌ

اسم، مفرد مذکور، مصدر فعل ثلاثی مجرد

پیرامون، دور

حَوْلٌ

تلash، کوشش، دویدن فاصله بین دو کوه صفا و مروه

سَعْيٌ

اسم، مفرد مذکور، مصدر فعل ثلاثی مجرد

• السَّعْيُ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ: سعی میان صفا و مروه (یکی از اعمال حج)

دیدن

مُشَاهَدَةٌ

اسم، مفرد مؤنث، مصدر فعل ثلاثی مزید، از باب «مُفَاعَلَة»

کوه

جَبَلٌ

اسم، مفرد مذکور (جمع آن «جِبال»)

پیامبر

نَبِيٌّ

اسم، مفرد مذکور (جمع آن «أَنْبِيَاءً»)

يَتَعَبَّدُ (تَعَبَّدَ - يَتَعَبَّدُ)  
عبادت می کند

فعل مضارع، ثلاثی مزید از باب «تفعل» ( مصدر آن «تعبد»)، سوم شخص مفرد مذکور، متعدد، ضمیر «هو»، از ریشه «ع-ب-د»

● كان النَّبِيْ(ص) يَتَعَبَّدُ: پیامبر(ص) عبادت می کرد.  
مضارع ماضی استمراری

الوَاقِعُ فِي  
الْوَاقِعِ فِي  
قِمَةٍ  
واقع در قله

قرَأْتُ  
اسم، مفرد مؤنث (جمع آن «قِمَم»)  
خواندم، خواندهام

● أنا قَرَأْتُ فِي كِتَابِ التَّرْبِيَةِ الدِّينِيَّةِ أَنَّ... : من در کتاب تربیت دینی خواندم  
(خواندهام) که ...

أُولَى  
أُولَى  
اسم، مفرد مؤنث، اسم تفضيل (مذكر آن «أُولَى»)

● أُولَى آيَاتِ الْقُرْآنِ: أُولَى آيَهَاتِ قُرْآنٍ

نَزَلَتْ  
نازل شد  
يَا بُنِيَّتِي  
ای دختر کم  
يَقَعُ (وَقَعَ - يَقَعُ)  
واقع می شود (است)

فعل مضارع، ثلاثی مجرد، سوم شخص مفرد مذکور، لازم، ضمیر «هو»  
فَوْقَ  
بالای  
بلند  
مُرْتَفِعٌ  
ارتفاع

اسم، مفرد مذکور، اسم فاعل از فعل ثلاثی مزید، از باب «افتعال»

نمی‌تواند	لا یَسْتَطِعُ
بالا رفتن	صُعود
نیرومندان، قدرتمندان	أَقْوَيَا
	اسم، جمع مكسر (فرد آن «قوی»)، مذکر

• لا یَسْتَطِعُ صُعوده إِلَّا الأَقْوَيَا: بهجز نیرومندان نمی‌توانند از آن بالا بروند.

می‌دانی	تعلَمِينَ
	فعل مضارع، ثلاثی مجرّد، دوم شخص مفرد مؤنث، ضمير «أنتِ»
پا	رِجْل
	اسم، مفرد، مؤنث (معنوی) (جمع آن «أَرْجُل»)
تُؤْلِمُنِی (آلم - يُؤْلِمُ)، (فعل + «ن») وقاية + «ی» ضمير	مَرَا بِهِ دَرَدٌ مَّا أَوْرَدَ
فعل مضارع، ثلاثی مزید از باب «إفعال» (مصدر آن «إيلام»)، سوم شخص مفرد	مؤنث، ضمير «ھی»، از ریشه «أ - ل - م»

• رِجْلِي تُؤْلِمُنِی: پایم، درد می‌کند.

دیدید	رأيْتُما
	غارَ ثُورِ الَّذِي ...: غار ثور که ...

به ... پناه برد	لَجَأَ إِلَى ... (لَجَأَ - يَلْجَأُ)
فعل ماضی، ثلاثی مجرّد، سوم شخص مفرد مذکر، لازم، ضمير «ھو»، از ریشه «ل - ج - أ»	
راه	طَرِيق

اسم، مفرد، مذکر (جمع آن «طُرُق»)

پادشاه، فرمانروا

أمير

اسم، مفرد مذكر (جمع آن «أُمَّاء»)، بـ وزن «فعيل»

- وَإِنْ كُنْتَ أَمِيرًاً: هرچند فرمانروا باشی.
- يَوْمُ الْعَدْلِ عَلَى الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ يَوْمِ الْجَوْرِ عَلَى الْمُظْلومِ: روز عدالت خواهی از ستمگر سخت تر از روز ستم بر ستمدیده است.

## متراوِدُهَا

**ظنَّ** = حَسِبَ (پنداشت، گمان کرد)

**أَصْبَحَتْ** = صارَتْ (شد، گردید)

**واثق** = مُطْمَئِنٌ (طمئن)

**قاسي** = صَعب (سخت، دشوار)

**وفور** = كِثْرَة (فراوانی)

**תלמיד** = طالب (دانشآموز)

**عباءة** = خِيمَة (چادر)

**أمتَع** = أَلَذُّ (لذت‌بخش تر)

**خشية** = خوف (پروا، ترس)

## متضادُهَا

**قوى** (نیرومند) ≠ ضَعِيف (ناتوان)

**عاقل** (دانان) ≠ جاھل (نادان)

**سَهِرَ** (بیدار ماند) ≠ نَامَ (خوابید)

**رَخْصَ** (ارزان شد) ≠ غَلَ (گران شد)

**صادِق** (راستگو) ≠ كاذب (دروغگو)

**إِشْتَرَى** (خرید) ≠ بَاعَ (فروخت)

شِراء (خریدن) ≠ بِيع (فروختن)

غَنَى (بی نیاز) ≠ فَقِيرٌ، مُحْتَاجٌ (نیازمند)

حَدِيثَةٌ (جديد) ≠ قَدِيمَةٌ (قدیمی)

عُدوان (دشمنی) ≠ صَدَاقَةٌ (دوستی)

أَسْفَلُ (پایین ترین) ≠ أَعْلَى (بالاترین)

ضَاقَ (تنگ شد) ≠ اِتَّسَعَ (فراخ شد)

وَالِدَةُ (مادر) ≠ وَالِدُ (پدر)

## جمع مکسرها

معنای مفرد	مفرد	جمع مکسر
كتاب	كتاب	كُتب
غذا، خوراک	طَعام	أطعمة
ويژگی	مزية	مزايا
تجربه	تجربة	تجارب
هزار	ألف	آلاف
ایده، نظر	رأي	آراء
توصیف	وصف	أوصاف
شرایط	ظرف	ظروف
سخت، سنگدل	قاسي	فُساة
گردشگر	سائح	سُيّاح
همکلاسی، همکار	زميل	زُملاء

فريشه	ملک	ملائكة، ملائكة
ظرف، تُنگ	وعاء	أوعية
دانشآموز، دانشجو	طالب	طلاب
مسئله، سؤال علمی	مسألة	مسائل
قصیده	قصيدة	قصائد
منبع	مصدر	مصادر
میوه	فاكهه	فواكه
ثروتمند، بی نیاز	غنى	أغنياء
روزنامه	صحيفة	صحف
وضعیت	وضع	أوضاع
حالت، شرایط	حال	أحوال
انگور	عنب	أعناب
بازار	سوق	أسواق
پارک، بستان	بستان	بساتين
چوب	خشب	أخشاب
پدیده	ظاهرة	ظواهر
فیلم	فيلم	أفلام
ماه	قمر	أقمار
رود	نهر	أنهار
صندلی	گرسن	گراسی

برنامه	برنامَج	بِرَامِج
سنگ	حَجَر	أَحْجَار، حِجَارَة
کارگر	عَامِل	عُمَال
کوه	جَبَل	جِبال
جوچه	فَرْخ	فِرَاخ، أَفْرَاخ
صخره	صَخْرَة	صُخُور
پرستشگاه، معبد	مَعْبَد	مَعَابِد
خود، جان	نَفْس	أَنْفُس، نُفُوس
برادر	أَخ	إِخْوَان، إِخْوَة

## الفَرْزْدَقُ (فرزدق)

## الدَّرْسُ الرَّابِعُ

### مفعول مطلق

مفعول مطلق: نوعی قید است و مربوط به فعل جمله است و به دو دسته تقسیم می‌شود.

#### ۱ مفعول مطلق تأکیدی

بر وقوع فعل جمله تأکید می‌کند و ویژگی‌های زیر را دارد:  
مصدر فعل جمله است که تنها (یعنی بدون صفت و مضافقیه و جمله وصفیه) بعد از فعل می‌آید:

**مثال:** ذهب على ذهاباً ← علی حتماً رفت.  
فعل فاعل مفعول مطلق تأکیدی

**مثال:** استغفرت اللَّهَ استغفاراً ← از خداوند قطعاً طلب آمرزش کردم.  
فعل و فاعل مفعول مطلق تأکیدی

#### ۲ مفعول مطلق نوعی (بیانی)

مصدر فعل جمله به همراه صفت یا مضافقیه یا جمله وصفیه، بعد از فعل می‌آید و چگونگی انجام فعل را مطرح می‌کند.

**مثال:** صَبَرَ الْمُؤْمِنْ صَبَرَأَ حَسْنَاً ← مؤمن به نیکی صبر کرد.  
فعل فاعل مفعول مطلق نوعی صفت

**مثال:** صَبَرَ الْمُؤْمِنْ صَبَرَأَيُوبَ ← مؤمن مثل ایوب صبر کرد.  
فعل فاعل مفعول مطلق نوعی ماضیه

**مثال:** صَبَرَ الْمُؤْمِنْ صَبَرَأَلَّا يَوْصَفَ ← مؤمن به گونه‌ای صبر کرد  
فعل فاعل مفعول مطلق نوعی جمله وصفیه  
که وصف نمی‌شود.

## جمله وصفیه:

جمله وصفیه، جمله‌ای است که بعد از اسم نکره می‌آید و آن را توصیف می‌کند.

**مثال:** جاء رجلٌ يضحك ← مردی که می‌خنده‌است.

نکره جمله وصفیه

مضاف «ال»، «تنوين»، «نون مثنى» و «نون جمع مذكر» نمی‌گيرد. پس مفعول مطلقی که مضاف‌الیه دارد این سه مورد را نمی‌پذیرد.

**مثال:** احترمتُ الْأَمَ احتراماً المعلم ← غلط است، «احترام» مضاف است و تنوين نمی‌گيرد.

- بعد از شناخت مفعول مطلق به نحوه ترجمة انواع مفعول مطلق توجه کنید:

۱ مفعول مطلق تأکیدی: با قیدهای تأکیدی (حتماً، قطعاً) قبل از فعل جمله.

**مثال:** ذهب علیٰ ذهاباً ← علیٰ قطعاً رفت.

۲ مفعول مطلق نوعی با مضاف‌الیه: با قیدهای «مثل، مانند»

**مثال:** جلستُ جلوسَ المعلم ← مثل معلم نشستم.

۳ مفعول مطلق نوعی با صفت: از خود صفت استفاده می‌کنیم و در این حالت، دیگر خود مصدر را ترجمه نمی‌کنیم.

**مثال:** صبرتُ صبراً جميلاً ← به زیبایی صبر کردم.

۴ ترجمة مفعول مطلق نوعی با جمله وصفیه: مصدر + ی + که + جمله وصفیه یا فعل / به گونه‌ای که + جمله وصفیه

**مثال:** خاف الرجل خوفاً مَنَعَهُ ← مرد ترسید، ترسیدنی که او را منع کرد. / مرد به گونه‌ای ترسید که او را منع کرد.

## آزمون نوبت اول (۱)

نام: تاریخ امتحان:  
نام خانوادگی: موضوع امتحان:

- (۱) ۱. ترجم ما تحته خط: [آنچه زیرش خط کشیده شده را ترجمه کن.]
- الف) أَقِمْ وَجْهَكَ لِلَّدِينِ حَنِيفًا  
ب) تَعَدُّدُ الْالِهَةِ وَ تَقْدِيمُ الْقَرَابِينِ...  
ج) حَدَّثَنَا الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ عَنْ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ.
- (۰/۵) ۲. اجعل علامه المترادف أو المتضاد: [علام مترادف یا متضاد قرار بدء.]
- الف) الصحة ..... العافية ب) أمس ..... غداً
- (۰/۵) ۳. اكتب المطلوب: [مورد خواسته شده را بنویس.]
- الف) الأقرباء ..... المفرد  
ب) قرية ..... جمع التكسير
- (۴/۵) ۴. ترجم العبارات التالية إلى الفارسية: [عبارات زیر را به فارسی ترجمه کن.]
- الف) ماذا كان أعضاء الأسرة يشاهدون؟  
ب) لما رجع الناس إلى المدينة شاهدوا أصنامهم مكسرة.  
ج) كسر جميع الأصنام في المعبد إلا الصنم الكبير.  
د) لا شعب من شعوب الأرض إلا و كان له دین و طريقة للعبادة.  
ه) يا عزيزتی أنا أتمنی أن أتشرف مع جميع أعضاء الأسرة إلى المدينة المنورة.

- (۰/۵) ۵. عَيْنَ التَّرْجِمَةِ الصَّحِيحَةِ: [ترجمةٌ صَحِيقَةٌ رُّتَبَتْ كَنْ].  
لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنِ الْجَهْلِ.  
 الف) هیچ فقری قوی‌تر از نادانی نبوده است.  
 ب) هیچ فقری سخت‌تر از نادانی نیست.  
 ج) فقری نیست که از نادانی سخت‌تر باشد.
- (۱/۵) ۶. تَرْجِمَ الْجَمْلَتَيْنِ التَّالِيَتَيْنِ حَسَبَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفَعْلِ: [دو  
جمله زیر را طبق حروف مشبه ترجمه کن].  
 الف) ﴿يَا لَيْتَ قَوْمًا يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي﴾  
 ب) لَا تَغْضِبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةً.
- (۱) ۷. عَيْنَ الْمَعَادِلِ الْفَارَسِيِّ الْمُنَاسِبِ: [معادل فارسی مناسب را تعیین کن].  
 الف) رَجَعَ الْلَّاعِبُونَ مِنِ الْمُسَابِقَةِ فَرِحِينَ.  
 ۱) بازیکنان شادمان از مسابقه بازگشتند.  
 ۲) بازیکنان، شادمان از مسابقه بازگشتند.  
 ب) هل رأيْتُمُ الْفَلَاحَ وَهُوَ يَجْمَعُ الْأَثْمَارَ؟  
 ۱) آیا شما کشاورز را دیدید و او میوه‌ها را جمع می‌کرد؟  
 ۲) آیا شما کشاورز را دیدید درحالی که او میوه‌ها را جمع می‌کند؟  
 ۳) آیا شما کشاورز را دیدید درحالی که او میوه‌ها را جمع می‌کرد؟
- (۰/۵) ۸. إِنْتَخَبَ الْمُنَاسِبَ حَسَبَ التَّرْجِمَةِ: [مناسب را بر اساس ترجمه  
انتخاب کن].  
 الف) إِلَّا مَا عَلِمْتَنَا.  
 ۱) به جز آنچه ما به تو آموختیم.  
 ۲) به جز آنچه تو به ما آموختی.

## آزمون نوبت دوم (۱) (آزمون نهایی خرداد ۹۸)

تاریخ امتحان:

نام:

موضوع امتحان:

نام خانوادگی:

(۱)

۱. تَرْجِمَ الْكَلِمَاتُ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا:

الف) هُوَ واثِقٌ أَنَّكَ تُشَبِّهُ الْآخَرِينَ.

ب) أَنَا أَتَمَنِّي أَنْ أَتَشَرَّفَ لِزِيَارَتِهَا.

ج) هَذَا الَّذِي تَعْرِفُ الْبَطْحَاءَ وَطَائِهَ.

د) أَنْقَذَ إِبْرَاهِيمَ قَوْمَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ.

(۰/۵)

۲. عَيْنِ الْمُتَضَادِ وَالْمُتَرَادِفَ:

[الْكِبَارُ- السُّدَى- الْعُصُورُ- الْصُّرَاعُ- الصَّغَارُ- النُّزَاعُ]

..... ≠ ..... = ..... (الف)

(۰/۲۵)

۳. عَيْنِ الْكَلِمَةِ الغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى:

الْطَّيْنُ



الْفَمُ

الْعَظَمُ



الرَّجُلُ

(۰/۲۵)

۴. أَكْتُبْ مُفَرَّدَ الْكَلِمَةِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطًّا:

هُوَ مِنْ أَهْمَمِ الْكِتَابِ فِي مِصَرَ.

(۶/۵)

۵. ترجم العبارات إلى الفارسية: [عبارات را به فارسي ترجمه کن].

الف) «لا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَمْتَنَا»

ب) «كَانَ النَّاسُ أَمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ»

ج) ثُمَّ عَلَقَ الْفَأَسَ عَلَى كَتْفِهِ وَتَرَكَ الْمَعْبَدَ.

د) الْزَّرَافَةُ بِكُمَاءٍ لَيَسَّرْتُ لَهَا أَحْبَالُ صَوْتِهِ.

هـ) الْحَضَارَاتُ الْقَدِيمَةُ تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالدِّينِ.

## آزمون نوبت دوم (۲) (آزمون نهایی شهریور ۹۸)

تاریخ امتحان:

نام:

موضوع امتحان:

نام خانوادگی:

(۱)

۱. تَرْجِمَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خُطًّا:

الف) أَتَذَكَّرُ خِيَامَ الْحُجَّاجِ.

ب) خَافَ هِشَامٌ أَنْ يَرْغَبُوا فِيهِ.

ج) عَيْنُ سَهْرَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ...

د) شَعَائِرُهُ كَانَتْ خُرَافِيَّةً.

(۰/۵)

۲. عَيْنِ الْمُتَضَادِ وَ الْمُتَرَادِفِ:

[غَلا - الطَّعَام - الفَأْس - الْغِذَاء - ظَهَرَ - رَخْصَ]

..... ≠ ..... ب) ..... = ..... الف)

(۰/۲۵)

۳. عَيْنِ الْكَلِمَةِ الغَرِيبَةِ فِي الْمَعْنَى:

المِلْفَ

الجَبَل

الْحَجَر

التُّرَاب

(۶)

۴. تَرْجِمَ الْعِبارَاتِ إِلَى الْفَارَسِيَّةِ:

الف) ﴿وَ لَا تَهِنُوا وَ لَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمُ الْأَعْلَوْن﴾

ب) ﴿وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا﴾

ج) يَبْنِي عُشَّهُ فَوْقَ جِبَالٍ بَعِيدًا عَنِ الْمُفْتَرِسِينَ.

د) نَوْعٌ مِنَ السَّمَكِ يَدْفَنُ نَفْسَهُ تَحْتَ الطَّينِ.

هـ) لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ.

و) حَاوَلَ إِبْرَاهِيمُ (ع) أَنْ يُنْقِذَ قَوْمَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ.

## آزمون تکمیلی (۱) (آزمون مهارت ترجمه)

تاریخ امتحان:

نام:

موضوع امتحان:

نام خانوادگی:

\* انتخِب الترجمة الصحيحة:

۱. لَيْتَ صَدِيقِي يُشَاهِدْ جَمِيعَ مُذْنَنَ هَذَا الْبَلْدَ:

- الف) ای کاش دوستم تمام شهرهای این کشور را دیده باشد.  
 ب) کاش دوستم تمام شهرهای این کشور را ببیند.

۲. ﴿لَا يَحْزُنَكَ قَوْلُهُم﴾:

- الف) گفتارشان تو را ناراحت نمی‌کند.  
 ب) نباید گفتارشان تو را ناراحت کند.

۳. إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلٍ ثَابِتٍ:

- الف) افتخار فقط به خردی استوار است.  
 ب) افتخار کردن تنها به خرد استوار است.

۴. خُلُقُ النَّاسُ مِنْ طِينَةٍ وَاحِدَةٍ:

- الف) مردم از یک گل آفریده شده‌اند.  
 ب) ملت از یک سرشت خلق شده‌اند.

۵. الْغَضْبُ كَمَفْسِدَةٍ تَمَنَعُ الْإِنْسَانَ مِنِ التَّعْقِلِ:

- الف) خشم مثل مایه تباہی است که منع کننده آدمی از خردورزی است.

- ب) خشم همچون مایه تباہی است که انسان را از خردورزی بازمی‌دارد.

۶. هَمَا كَانَا يَقْطَعُانِ أَغْصَانَ الْأَشْجَارِ الْجَافَةِ فِي الْخَرِيفِ:

- الف) آن‌ها شاخه‌های خشک درختان را در پاییز می‌بریدند.  
 ب) آن‌ها شاخه‌های درختان خشک را در پاییز می‌برند.

## پاسخنامه تشریحی

### آزمون نوبت اول (۱)

۶. الف) ای کاش قوم من بدانند  
که پروردگار من به واسطه چه  
چیزی مرا آمرزید.
- ب) خشمگین نشو، زیرا خشم  
ماiene تباہی است.
۷. الف) ۲ / ب) ۳
۸. الف) ۲ / ب) ۲
۹. الف) در حالی که، آفریده شده‌اند /  
ب) سودمند، نورانی کن
۱۰. الف) از من بپرسید /  
ب) دیدند / ج) نداشت / د) او را  
رها (ترک) نمی‌کند / ه) ناراحت  
نشو / و) گفته شد / ز) بُریده شد /  
ح) طلب آمرزش می‌کردند
۱۱. الف) ثلاثی مزید / ب) فعل  
الأمر / ج) لَهْ مفعول [ضمیر «ی»]  
پس از «ن» و قایه آمده و در نقش  
«مفعول» است. ] / د) فعل النهی  
لنفي الجنس
۱۲. لکن

۱. الف) یکتاپرستی / ب) خدایان /  
قربانی‌ها / ج) سرگذشت
۲. الف) هر دو به معنای سلامتی:  
«=» / ب) ≠
۳. الف) القریب: خویشاوند / ب)  
قری: روستاها
۴. الف) اعضای خانواده چه چیزی  
را مشاهده می‌کردند؟ (می‌دیدند؟)  
ب) هنگامی که مردم به شهر  
بازگشتنند بتھای خود را  
شکسته دیدند.
- ج) به جز بست بزرگ، تمام بتھا  
را در عبادتگاه (معبد) شکست.
- د) هیچ ملتی از ملت‌های زمین  
نیست مگر این که دین و راهی  
برای پرستش و عبادت دارد.
- ه) ای دختر عزیزم من آرزو دارم  
که با تمام اعضای خانواده به  
مدينه منوره مشرف شوم.

۵. ب

- ب) هیچ دینی ندارد کسی که هیچ عهد و پیمانی ندارد.
- ج) هر غذایی که نام خداوند بر آن برده نشود هیچ برکتی در آن نیست.
- د) تعمیر کار اتومبیل‌ها گفت: از مواد قندی منع شدم (شدہام).
- ه) امروز تماش‌چیان، تیم پیروز خود را با شادی تشویق می‌کنند.

۵. ج

۶. الف) شاید آن‌ها برای آینده خود اندیشه کنند.

- ب) ای کاش تو شهرهای کشورم را ببینی.

۷. الف) ۱ / ب) ۳

۸. فقط، مسخره کردن

۹. الف) پچ پچ می‌کردند / ب) تباہ نمی‌کند / ج) به ما آموختی / د) به ما تحمیل نکن / ه) نفهمیدم / او) دفاع کرده بودند / ز) خواهد بلعید / ح) گاهی مرا یاد می‌کند

۱۰. الف) یَذْكُرُونَی / ب) عامل / ج) اِمْتَنَعَ / د) مُنْفَعٌ

۱۱. ب

۱۴. الف) مضافق‌الیه / ب) مبتدا / ج) اسم «عل» / د) خبر / ه) مفعول / و) مجرور به حرف جز / ز) صفت / ح) حال مفرد (قید حالت)

۱۵. الف) اسم الفاعل / ب) اسم المفعول /

ج) مَوْقِفٌ: ایستگاه، پایانه

۱۶. التهَامُس: سخن پنهان ← ۳ الفِضَّة: نُقره ← ۲ المَعَطَّل: خراب‌شده، از کار افتاده ← ۱

الانشراح: شادمانی ← ۴

۱۷. الف) ۲ / ب) قوم إبراهیم (ع) يَصْنَعُونَ الْأَصْنَامَ / ج) «تماثیل» و مفردش «تمثال». / د) لا.

## آزمون نوبت اول (۲)

۱. الف) ولی / ب) فقط (تنها) / ج) به جز، استخوان

۲. الف) «≠» / ب) هر دو به معنای کشاورز: «=»

۳. الف) الفخر / ب) الجسم

۴. الف) گویا آن‌ها ساختمانی استوار هستند.

٢. الف) الْصَّرَاعُ = النِّزَاعُ /  
ب) الصّغار ≠ الْكِبار
٣. الطَّينُ
٤. الْكَاتِبُ
٥. الف) جز آنچه به ما آموخته‌ای، هیچ دانشی نداریم (برای ما نیست).  
ب) مردم امتی واحد بودند پس خداوند پیامبران را بشارت‌دهنده فرستاد.  
ج) سپس تبر را بر روی شانه‌اش آویخت و معبده (عبدتگاه) را ترک کرد.  
د) زرافه لال است، تارهای صوتی ندارد.  
ه) تمدن‌های قدیم توجه انسان به دین را تأکید می‌کند.  
و) این ماهی بیشتر از یک سال عمیقاً می‌خوابد.  
ز) هر چیزی جز ادب هنگامی که زیاد شود، ارزان می‌شود.  
ح) هنگامی که حشرات روی آب می‌افتد آن‌ها را زنده می‌بلعد.  
ط) با وجود شرایط دشوار در زندگی اش جز فعالیت نمی‌بینیم (به صورت مثبت و مؤکد نیز صحیح است).

١٢. ج) الف) فاعل / ب) مبتدا /  
ج) خبر / د) مفعول /  
ه) مضاف‌الیه / و) صفت / ز) حال مفرد / ح) جمله حالیه
١٤. الف) مُقِيمُونَ: برپاکنندگان، اقامه‌کنندگان / ب) أَغْلَى: بلندمرتبه‌تر، بلندمرتبه‌ترین /  
ج) صَبَارٌ: بسیار صبرکننده
١٥. الف) مَوْقِفٌ / ب) أَلَمٌ /  
ج) قُرْىٰ / د) الزراعة
١٦. الف) همۀ مسجدها برای مسلمانان در اسلام از مکان‌های مقدس هستند. (صحیح)  
ب) برخی از بُتهاي کوچک در تعمیرگاه اتومبیل‌ها یافت می‌شوند. (خطأ)  
ج) پدر، پسر کوچکش را با لفظ «ای پسرک عزیزم» صدامی زند. (صحیح)
- د) در بدن‌های ما سر، از شانه بلندتر است. (صحیح)

### آزمون نوبت دوم (۱)

١. الف) مطمئن / ب) آرزو دارم /  
ج) جای پا (گام) / د) بتها

## اصطلاحات و تعاریف

١. **الحضاره**: ظاهره بمعنى مدنية و سلوك خاص للأقوام.  
تمدن: پدیده‌ای است به معنای شهرنشینی و رفتاری مخصوص برای اقوام.
٢. **الخرافات**: أفكار غير حقيقة و باطلة يمكن أن نشاهدها في الأديان و سلوك الناس الاجتماعي.  
خرافات: فکرهای غیرحقیقی و باطلی است که ممکن است آنها در دین‌ها و رفتار اجتماعی مردم ببینیم.
٣. **الصراع**: بمعنى عدم السلم و الصلح.  
درگیری، نزاع: به معنای نبودن صلح و آشتی است.
٤. **الفأس**: آلة ذات يد من الخشب و سن عريضة من الحديد يقطع بها.  
تبر: وسیله‌ای است دارای دسته‌ای از چوب و لبه‌ای عریض از آهن که با آن قطع می‌شود.
٥. **الصنم**: تمثال من حجر أو خشب أو حديد يعبد من دون الله.  
بت: مجسمه‌ای است از سنگ یا چوب یا آهن که به جای خداوند پرستیده می‌شود.
٦. **الكتف**: عضو من أعضاء الجسم يقع فوق الجذع.  
شانه: عضوی است از اعضای بدن که بالای تنہ واقع شده است.
٧. **الحنيف**: التارك للباطل والمتمايل إلى الدين الحق.  
یکتاپرست: ترک کننده باطل است و متمايل (روی آورنده) به دین حق.
٨. **الهمس**: الكلام الخفي بين الناس.  
پچپچ: سخن پنهان میان مردم.

## واژه‌نامهٔ موضوعی

الفواكه: میوه‌ها	جُبْنَة، جُبْن	پنیر
فَاكِهَة، ثَمَرَة	غَدَاء	شَيْر
عِنْبَ	عَشَاء	نَاهَار
رُمَان	مَرْق	خُورش
تُفَاح	شَرَاب	شَرْبَت، نُوشیدنی
مِشْمِش	زَيْت	رُوغْن
جَزَر	هُوَيْج	بُرْنَج
تَمَر	خَرْمَاء	
لَيْمُون	لِيمُو	
بُرْتَقال	پُرْتَقال	
مَوْز	مَوْز	
جَوْز	گَرْدُو	

### التّحية: سلام واحوالپرسن

المأكولات: خوردنی‌ها	صَبَاحَ الْخَيْر	صَبَاحَ النُّور	مَرْحَبًا بِكُمْ	أَهْلًا وَسَهْلًا بِكُمْ	السَّلَامُ عَلَيْك	مَسَاءَ الْخَيْر	الْوِدَاع	إِلَى اللَّقَاء	مَعَ السَّلَامَةِ	فِي أَمَانِ اللَّهِ	صَبَحَانَه	آبَمِيه	چَائِي	عَسل	كَرْه	نَان	فَطُور	عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ	شَاهِي	شَهْد	زُبَدَة	خُبْز		
صَبَاحَانَه	صَبَاحَ الْخَيْر	صَبَاحَ النُّور	خُوش آمدید، درود بر شما	خُوش آمدید	السَّلَامُ عَلَيْك	مَسَاءَ الْخَيْر	الْوِدَاع	إِلَى اللَّقَاء	مَعَ السَّلَامَةِ	فِي أَمَانِ اللَّهِ	صَبَحَانَه	آبَمِيه	چَائِي	عَسل	كَرْه	نَان	فَطُور	عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ	شَاهِي	شَهْد	زُبَدَة	خُبْز		
عَصِيرُ الْفَاكِهَةِ																								
شَاهِي																								
شَهْد																								
زُبَدَة																								
خُبْز																								

زشتی	قُبْح	آفرادُ الْأُسْرَةِ: اعضای خانواده
نادانی	جَهْل	
دانایی	عِلْم	أَبٌ، والد
به خوبی، خوب	جَيِّدًا	أُمٌّ، والدَّة
تیز	حَادَّ	والِدَانِ، والِدَيْنِ
گرم	حَارَّ	جَدَّ
سرد	بَارِدٌ	جَدَّةٌ
غمگین	حَزِينٌ	أَخٌ
خوبی	حُسْنٌ	أَخْتٌ
بردباری	حَلْمٌ	عَمٌّ
نادانی	حُمْقٌ	عَمَّةٌ
زنده	حَيٌّ	خَالٌ
ترس	خَوْفٌ	خَالَةٌ
بسیار آفریننده	خَلَاقٌ	وَلَدٌ، ابْنٌ
خوب، بهتر، بهترین	خَيْرٌ	وَلَدَةٌ، بِنْتٌ (ابْنَة)
جالب	رَائِعٌ	حَفِيدٌ
امید	رَجَاءٌ	سِبْطٌ
بخشندگی	سَخَاوَةٌ، سَخَاوَةٌ	بُنَىٰ
آسمانی	سَمَاوَىٰ	أُسْرَةٌ
بدی، بد	سَوَءٌ	
یکسان	سَوَاءٌ	الْمَشاعر: احساسات و عواطف
بدی، گناه	سَيِّئَةٌ	
آسان	سَهْلٌ	تَعَبٌ
سخت	صَعْبٌ	حَيَاءٌ
تندرستی	صِحَّةٌ	إِبْتِسَامٌ
	زَيْبَابِيٌّ	جَمَالٌ

## واژه‌نامه الفبایی

الف	أَيَا	آتِي، آتِ	آینده، در حال آمدن
آخَر	آخِر	پایان (جمع آن: آخِرین: آیندگان)	
آفَة	آسِيب	دیگر	
آلَم	بَهْ دَرَدْ آورَد	به درد آورد	
آلِهَة	خَدَائِيَان	(فرد آن: إله)	
آلَة	دَسْتَكَاه	(جمع آن: آلات)	
آلَة طِبَاعَة	دَسْتَكَاهْ چَاب	دستگاه چاپ	
آمِن	إِيمَن		
آمَنَ	إِيمَنْ كَرَد	ایمن کرد، ایمان آورد	
آيَة	نَشَانَه	(جمع آن: آیات)	
أَبُو	بَدَر	(أبو، أبا، أبي) پدر (جمع آن: آباء)	
أَبَدًا	تَابَد	تا ابد، ابدی، هرگز	
أَبْصَار	دِيدَگَان	(فرد آن: بَصَر)	
أَبْيَض	سَفِيد		
إِتَّسَعَ	فَرَاخْ شَد	فراخ شد	
أَتَقَى	پَرَهِيزْ كَارَتَر	پرهیزگارتر، پرهیزگارترین	
أَتَى	آَمَد	آمد	
أَثَارَ	بَرَانِكِيَخت	برانکیخت	

راهنمایی کرد	أَرْشَدَ	سرخ	أَحْمَرَ
زمین (جمع آن: أَرْضِي)	أَرْضٌ	از من نگهداری کن	إِحْمِنِي
شیر داد	أَرْضَعَ	برادر، دوست	أَخْ (أَخُو، أَخَا، أَخِي)
آبی	أَزْرَقٌ	(جمع آن: إِخْوَة، إِخْوَان)	
بدی کرد	أَسَاءَ	خواهر (جمع آن: أَخَوَات)	أُخْتٌ
هفته (جمع آن: أَسَابِيع)	أُسْبُوعٌ	گرفت، برداشت	أَخَذَ
استاد	أُسْتَاذٌ	به تأخیر انداخت	أَخَّرَ
سنگ را مسح کرد	إِسْتَلَمَ الْحَجَرَ	درآورد	أَخْرَجَ
شیر	أَسَدٌ	سبز	أَخْضَرَ
خانواده	أُسْرَةٌ	مُخلص شد، پاکی نیت ورزید،	أَخْلَصَ
شبانه حرکت کرد	أَسْرَى	خالص گردانید	
اسلام آورد	أَسْلَمَ	بها آوردن، انجام دادن	أَدَاءَ
سیاه	أَسْوَدٌ	چرخاند، اداره کرد	أَدَارَ
الگو	أُسْوَةٌ	ابزار (جمع آن: أدَوات)	أَدَاهَة
اشارة کرد	أَشَارَ	وارد کرد	أَدَخَلَ
مشتاق شد	إِشْتَاقَ	ایفا کرد، ادا کرد، منجر شد	أَدَّى
سخت تر، سخت ترین	أَشَدٌ	به آن چیز رسید و	أَدْرَكَ الشَّيْءَ
شريك قرار داد	أَشْرَكَ	بدان پیوست	
شعلهور کرد	أَشْعَلَ	خواست	أَرَادَ
برخورد کرد	أَصَابَ	چهارشنبه	أَرِبِعَاء
شد	أَصَبَحَ	چهار	أَرْبَعَة، أَرْبَعَ
زرد	أَصْفَرٌ	چهل	أَرْبَعون، أَرْبَعين
اصلاح کرد	أَصْلَحَ	فرومایه (جمع آن: أَرَادِل)	أَرْدَلَ
بت‌ها (مفرد آن: صَنَم)	أَصْنَامٌ	فرستاد	أَرْسَلَ